

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Karlem Ulíkem ve věci

žalobkyně: **O. T.**
narozená X, státní příslušnice Ukrajiny
toho času v X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 6. 2020, č. j. OAM-54-LE-BE01-VL16-PS-2020

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Průběh správního řízení

1. Rozhodnutím Policie ČR ze dne 6. 6. 2020 byla žalobkyně zajištěna podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů (dále „jen „zákon o pobytu cizinců“), za účelem správního vyhoštění. Doba zajištění byla stanovena na 90 dnů. Dle rozhodnutí bylo žalobkyni uloženo správní vyhoštění již 30. 1. 2020, a to na dobu od 11. 2. 2020 do 3. 3. 2021. Ta však rozhodnutí nerespektovala, přestože si je osobně převzala, a dne 5. 6. 2020 byla přes absenci dokladů ztotožněna Policií ČR u stanice metra F. Žalobkyně nevycestování zdůvodnila tím, že neměla peníze, na ambasádě po ní chtěli 800 Kč za náhradní doklady, tak nevycestovala a ubytovala se na ubytovně. Policie ČR v rozhodnutí konstatovala, že žalobkyně se snaží setrvat v ČR co nejdéle, a to při vědomí neoprávněnosti svého pobytu. Podle Policie ČR měla prostor k tomu, aby kontaktovala zastupitelský úřad s žádostí o náhradní cestovní doklad či Mezinárodní organizaci pro migraci s žádostí o pomoc při návratu do vlasti. Podle Policie ČR by mírnější opatření než zajištění nebyla účinná a hrozí nebezpečí, že nadále bude mařit správní vyhoštění.
2. Dne 10. 6. 2020 žalobkyně podala žádost o udělení mezinárodní ochrany.
3. Žalovaný rozhodl v záhlaví specifikovaným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) o zajištění žalobkyně podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), a stanovil dobu trvání zajištění do 28. 9. 2020.
4. Žalovaný v napadeném rozhodnutí zrekapituloval vyjádření žalobkyně, že žije v D oblasti. Do ČR přicestovala v 10/2018 na 3 měsíce. Poté přijela v 9/2019 a od té doby je v ČR. Přicestovala jako turistka, ale chtěla si zařídit práci, což se jí nepovedlo. Byla si vědoma vyhoštění. Do vlasti nevycestovala, protože neměla peníze. Uvedla, že ve vlasti jí nic nehrozí. Nyní má pobývat na ubytovně v Praze, což jí platí nějaký Bulhar. Je zdráva, mívá epileptické záchvaty, jako měla právě při kontrole Policií ČR dne 5. 6. 2020. V ČR ani EU nikoho nemá, je bezdětná, svobodná. Žalovaný konstatoval, že žalobkyně opakovaně porušuje právní předpis, neboť nerespektuje rozhodnutí o správním vyhoštění z 30. 1. 2020. Žalobkyně neučinila žádné kroky k legalizaci svého pobytu po obdržení rozhodnutí o vyhoštění a v místě svého pobytu v ČR není hlášena. Nemá zde rodinné vazby, celá její rodina se nachází na Ukrajině. Potvrdila, že jí v případě návratu do vlasti nic nehrozí. O udělení mezinárodní ochrany požádala až po zadržení a zajištění v ZZC BJ (dále „ZZC“). Z jejích výpovědí nevyplývalo nic, co by jí bránilo v dřívějším podání žádosti o mezinárodní ochranu. Žalovaný tak má za prokázané, že existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění nebo je pozdržet. Současně v případě žalobkyně existuje nebezpečí, že se bude vyhýbat své povinnosti z ČR vycestovat a bude mařit výkon rozhodnutí o vyhoštění. Z postupu žalobkyně je zřejmé, že by jejím propuštěním ze zajištění byl ohrožen průběh správního řízení ve věci mezinárodní ochrany a že nelze rozumně předpokládat, že by náhle změnila své jednání a respektovala by zvláštní opatření podle

zákonu o azylu. Žalovaný v tomto odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 - 48, z něhož dovozuje, že účelem zvláštních opatření není pouze zajistit účast žadatele v řízení o žádosti o vyhoštění v situaci, kdy cizinec během řízení uplatní své právo požádat o mezinárodní ochranu. O neúčinnosti zvláštního opatření v případě žalobkyně svědčí nejen její vědomé nerespektování právního řádu ČR, ale také zcela účelové jednání, když se mezinárodní ochrany začala domáhat teprve po zajištění. Proto žalovaný dospěl k závěru o naplnění podmínek pro zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Zároveň konstatoval, že žalobkyně není osobou vyloučenou z aplikace § 46a odst. 1 zákona o azylu, neboť není zranitelnou osobou ve smyslu § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu. K délce zajištění podle § 46a odst. 5 zákona o azylu žalovaný uvedl, že třebaže je podání žádosti žalobkyně účelové, nebude ve věci aplikován § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu o zjevně nedůvodných žádostech. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu totiž může být žádost zamítnuta podle § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu výhradně tehdy, pokud žadatel jako jediný důvod své žádosti uvedl právě snahu vyhnout se realizaci vyhoštění. Nejprve tak bude nutné posoudit, zda žalobkyně neuvádí skutečnosti, které by svědčily o pronásledování z důvodů podle § 12 zákona o azylu. V případě žalobkyně lze nicméně očekávat ukončení řízení ve lhůtě 90 dní, tedy přibližně v polovině zákonné doby. Případná žaloba má téměř vždy odkladný účinek, proto je žalovaný povinen dobu prodloužit o 15 dní, další 4 dny pak případnou na doručování dokumentů v soudním řízení.

II. Obsah žaloby

5. Žalobkyně v žalobě namítá, že žalovaný v řízení, v němž bylo vydáno napadené rozhodnutí, porušil § 2, § 3, § 50 odst. 2 a 3, § 52 § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, dále § 2 odst. 1 písm. i) a § 47 zákona o azylu, a navrhuje, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému.
6. Konkrétně žalobkyně uvádí, že k aplikaci § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu byla splněna pouze podmínka, že podala žádost o udělení mezinárodní ochrany v ZZC. Má za to, že mělo být uplatněno zvláštní opatření podle § 47 odst. 1 písm. b) zákona o azylu, tedy povinnost osobně se hlásit žalovanému ve stanovené době. Zdůrazňuje, že zajištění je mimořádný prostředek, kterým žalovaný zasahuje do osobní svobody žalované, a tudíž by mělo být jeho rozhodnutí vyčerpávajícím způsobem zdůvodněno. Žalovaný však vůbec nezvažoval alternativy k povinnosti setrvat v ZZC, například v podobě přemístění do otevřeného pobytového střediska nebo hlášení místa pobytu. Přitom žalobkyně jasně uvedla, že dosud pobývala na ubytovně v P, kde by nadále měla možnost setrvat. Rozhodnutí je tak nepřezkoumatelné. Dále žalobkyně konstatuje, že žalovaný jenom rekapituluje pobytovou historii žalobkyně s tím, že v jejím případě nemohou být účinně uplatněna mírnější donucovací opatření, aniž by svou úvahu podpořil dostatečnou argumentací, proč nepostačovalo užití zvláštních opatření.
7. Podle žalobkyně žalovaný v napadeném rozhodnutí zmiňuje jen skutečnosti svědčící v její neprospěch a pomíjí ty v její prospěch. Žalovaný žalobkyni ani nevyslechl, omezil se na zjištění Policie ČR v řízení o správním vyhoštění a zajištění, které ale plní jiný účel než omezení svobody žalobkyně jako žadatelky o mezinárodní ochranu. Žalovaný nebral v potaz období, v němž se žalobkyně nacházela v ČR nelegálně. Rozhodnutí o vyhoštění

bylo vykonatelné 3. 3. 2020 a dne 12. 3. 2020 byl vyhlášen nouzový stav, což fakticky znemožnilo žalobkyni opustit území. Žalobkyně k tomu dodává, že pro všechny cizince, kteří byli v době nouzového stavu v ČR legálně a následně nelegálně, byla stanovena lhůta k vycestování na 16. 7. 2020. Žalovaný tak absolutně nezohlednil, že hlavním důvodem nerespektování vyhoštění bylo právě vyhlášení nouzového stavu. Není jasné, z čeho žalovaný dovodil, že u žalobkyně existuje nebezpečí, že se bude vyhýbat povinnosti vycestování.

8. Stejně tak nebyla splněna podmínka, že žalobkyně podala žádost o mezinárodní ochranu pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. Žalovaný překročil meze správního uvážení a vycházel jen z informací Policie ČR. Pouhé tvrzení, že se žalobkyně zdržovala v ČR neoprávněně, není dostatečné k domněnce o podání žádosti s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. Žalovaný zohlednil jen neoprávněný pobyt žalobkyně, nic jiného. Žalobkyně nadto s odkazem na rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 9. 4. 2020, č. j. 60 Az 62/2019 - 44, uvádí, že neexistuje povinnost požádat o mezinárodní ochranu při vstupu ČR, ale může být podána kdykoliv, pokud existují objektivní důvody pro její podání.
9. Žalobkyně má za to, že pokud by žádost byla podána pouze za účelem vyhnout se správnímu vyhoštění, byla by vyhodnocena jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu. To se však nestalo, přestože žalovaný v napadeném rozhodnutí několikrát uvádí, že žádost byla podána právě pouze za tímto účelem.
10. Dle žalobkyně žalovaný chybně uvedl, že je žalobkyně zdravá a s ničím se neléčí, přestože žalobkyně mívá epileptické záchvaty, což v napadeném rozhodnutí není nijak reflektováno. Žalobkyně měla být považována za zranitelnou osobu podle § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu jakožto osoba s vážným onemocněním.
11. Žalovaný nadto při stanovení délky zajištění postupuje paušálně bez ohledu na individuální okolnosti případu a předpokládá, že bude rozhodnuto v maximálních možných lhůtách. Žalovaný však jen konstatuje předpokládanou délku řízení. Přitom musí být seznatelné, na základě jakých konkrétních úvah, s přihlédnutím k jakým specifikům a okolnostem, žalovaný stanovil délku zajištění, jak konstatoval Nejvyšší správní soud ze dne 9. 12. 2015, č. j. 7 Azs 251/2015 - 66.

III. Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že v napadeném rozhodnutí zdůvodnil, proč dospěl k domněnce, že žalobkyně podala žádost o mezinárodní ochranu účelově s cílem oddálit správní vyhoštění.
13. Žalovaný rekapituluje, že žalobkyně byla zajištěna již Policií ČR dne 6. 6. 2020, protože úmyslně mařila výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, když odmítla vycestovat z ČR. Z jejího jednání bylo zřejmé, že existuje reálné nebezpečí, že své povinnosti nebude nadále respektovat a bude mařit výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalobkyni jde především o legalizaci jejího pobytu v ČR. Žalovaný odkazuje na judikaturu správních soudů, z níž mj. dovozuje, že v případě podání žádosti o mezinárodní ochranu až ve chvíli, kdy žadatel hrozí vyhoštění, existuje vyvratitelná domněnka, že žádost byla účelová. Účelově podaná žádost je přitom speciálním důvodem pro zajištění podle § 46a odst. 1

písm. e) zákona o azylu. Nadto žalovaný odkazuje na rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 31. 8. 2016, č. j. 41 Az 17/2016 - 19, který dospívá k závěru, že může být podána žádost účelová, která však současně nemusí být žádostí zjevně bezdůvodnou.

14. K námitce nedostatečného zvážení alternativ k povinnosti setrvání v ZZC žalovaný uvádí, že se tímto zabýval a dospěl k závěru, že by uplatnění zvláštního opatření podle § 47 zákona o azylu nebylo v případě žalobkyně účinné. O tom svědčilo nejen její naprosté nerespektování právního řádu, ale také zcela účelové jednání, jak je žalovaný popsal na str. 3 napadeného rozhodnutí. Žalovaný navrhuje, aby byla žaloba zamítnuta.

IV. Posouzení věci soudem

15. Pokud jde o procesní náležitosti, soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 46a odst. 7 zákona o azylu), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud proto přistoupil k věcnému projednání žaloby. O věci rozhodl bez jednání v souladu s § 46a odst. 8 zákona o azylu.
16. Soud v první řadě nepřehlédl velmi neobratně formulovanou výrokovou část napadeného rozhodnutí, nadepsanou „rozhodnutí o zajištění v zařízení zajištění cizinců“, v níž je uvedeno, že žalovaný ve věci zajištění žalobkyně „rozhodl tak, že jmenované ve smyslu § 46a odst. 5 zákona o azylu je doba trvání zajištění stanovena do 28. 9. 2020“. Vadou výroku je absence výslovného uvedení toho, že se žalobkyně zajišťuje, a absence ustanovení, podle kterého je tak činěno (viz náležitosti výroku podle § 68 odst. 2 správního řádu). Přesto je dle soudu z výroku v celkovém kontextu zřetelné, že žalovaný rozhodl nejen o době zajištění (do 28. 9. 2020), ale logicky též o samotném zajištění. Rozhodnutí je nadepsáno „rozhodnutí o zajištění“, žalovaný ve výroku odkazuje na § 46a odst. 5 zákona o azylu, který se aplikuje právě v rozhodnutí, kterým se žadatel o mezinárodní ochranu zajišťuje, a i z odůvodnění je naprosto zřetelné, že žalovaný rozhodoval o zajištění žalobkyně a podle kterého ustanovení (viz např. poslední odstavec: „Správní orgán tímto v souladu s ustanovením § 46a odst. 1 písm. e) a § 46 odst. 5 zákona o azylu konstatuje, že vzhledem k výše uvedené je jmenovaná zajištěna v zařízení pro zajištění cizinců, nejdéle však do 28. 9. 2020“). V odůvodnění jsou pak rozebrány důvody, pro které žalovaný dospěl k závěru, že byl naplněn důvod pro zajištění žalobkyně podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.
17. Žalobkyně proti formulaci výroku v žalobě nevznesla žádné námitky. Soud připomíná, že soudní řízení správní je primárně ovládáno dispoziční zásadou. Podle ustálené judikatury správních soudů platí, že „[s]měřují-li tedy žalobní námitky proti vadám podřaditelným ustanovení § 76 odst. 1 s. ř. s., soud podle tohoto ustanovení rozhodnutí zruší bez jednání. V takovém případě není projednání třeba a je nadbytečné zjišťovat souhlas účastníků s rozhodnutím bez jednání. Nesměřují-li však žalobní námitky proti takovým objektivně existujícím vadám, může tak soud učinit, pouze pokud vady brání přezkumu v mezích žalobních bodů, jinak by dispoziční zásada ztrácela smysl.“ (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 - 84, publ. pod č. 2288/2011 Sb. NSS, odst. 16).
18. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu nedostatky ve specifikaci výroku správních rozhodnutí primárně spojuje s nezákonností ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s., nikoliv

s nepřezkoumatelností pro nesrozumitelnost podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (viz usnesení ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 - 73, č. 1546/2008 Sb. NSS, a usnesení ze dne 21. 2. 2017, č. j. 1 As 72/2016 - 48, č. 3539/2017 Sb. NSS, odst. 15). K tomu rozšířený senát v posledně citovaném usnesení dodal: „*Relevantní nedostatek výroku rozhodnutí ve věci správního trestání zásadně představuje vadu ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. (podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé). Ve výjimečných případech pak může nedostatek výroku rozhodnutí založit vadu nepřezkoumatelnosti [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], kterou podle okolností musí soud zvednout i bez námítky. Soud totiž s ohledem na deficity správního rozhodnutí není s to vůbec přezkoumat rozhodnutí věcně, typicky proto, že nedostatek výroku nebyl zhojen dostatečným způsobem ani v odůvodnění správního rozhodnutí, odůvodnění je v rozporu s výrokem (příčemž tento rozpor nebude odstranitelný ani výkladem), event. pro naprostou nesrozumitelnost nebo vnitřní rozpornost výroku*“ (odst. 17).

19. V nyní posuzované věci není výrok napadeného rozhodnutí ani vnitřně rozporný, ani neodporuje odůvodnění napadeného rozhodnutí. Zásadní je skutečnost, že výrok nebyl v důsledku popsaných vad pro žalobkyni jakkoliv nesrozumitelný, neboť z podané žaloby je zjevné, že žalobkyně i přes popsané vady výroku porozuměla a v žalobě vznáší žalobní body proti svému zajištění, včetně právě polemiky s naplněním důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Soudu uvedená vada výroku taktéž nebrání přezkoumat napadené rozhodnutí v mezích jednotlivých uplatněných žalobních bodů věcně (jak je patrné níže). Za této situace soud dospívá k závěru, že se nejedná o výjimečnou situaci popsanou rozšířeným senátem, kdy by výrok trpěl tak závažnými deficity ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., že by napadené rozhodnutí nebylo možné přezkoumat věcně. Za této situace se soud případnými nedostatky výroku mohl zabývat pouze k uplatněné námítce, kterou však žalobkyně nevznesla.
20. Vady, ke kterým by byl soud povinen přihlédnout z úřední povinnosti, soud neshledal.
21. Pokud jde o uplatněné námítky, žalobkyně v první řadě namítala, že nebyly splněny podmínky pro její zajištění stanovené v § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.
22. Podle § 46a odst. 1 zákona o azylu ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže (...)
 - e) byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve, (...)
 není-li takový postup v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

23. Jak uvedl Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 19. 1. 2017, č. j. 10 Azs 288/2016 - 27, v § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu jsou obsaženy tři podmínky, za kterých lze vydat rozhodnutí o zajištění. První podmínkou je podání žádosti až v zařízení pro zajištění cizinců, druhou je existence oprávněných důvodů se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána pouze s cílem se vyhnout hrozícímu vyhoštění nebo jej pozdržet, a konečně třetí, že žádost o udělení mezinárodní ochrany nebylo možno podat dříve. Tyto podmínky je přitom třeba splnit kumulativně (současně). Zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu má za cíl znemožnit zneužití zákona podáním účelové žádosti o mezinárodní ochranu a dosažení takových podmínek, které cizinci umožní vyhnout se již uloženému správnímu vyhoštění (typicky útekem a přerušením kontaktu s orgány veřejné správy). Aniž by tím byl jakkoliv předjímán výsledek řízení o mezinárodní ochraně, jedná se o preventivní opatření, které má zabezpečit dostupnost žadatele pro výkon rozhodnutí o vyhoštění pro případ, že by se rozhodnutí o správním vyhoštění stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně. Účelem ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je „zajištění efektivní kontroly nad průběhem správního řízení o vyhoštění v situaci, kdy cizinec během řízení uplatní své právo požádat o mezinárodní ochranu“ (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 284/2016 - 35, ze dne 28. 2. 2017, č. j. 4 Azs 9/2017 - 31, nebo ze dne 31. 8. 2017, č. j. 1 Azs 243/2017 - 25).
24. Pokud jde o první podmínku, ta splněna byla. Žalobkyně byla zajištěna Policií ČR 6. 6. 2020 a žádost o mezinárodní ochranu byla podána 10. 6. 2020.
25. Stejně tak druhou podmínku má soud ve shodě s žalovaným za splněnou. Žalobkyně podala žádost o mezinárodní ochranu až v situaci, kdy bylo Policií ČR v červnu 2020 zjištěno, že se přes pravomocně uložené vyhoštění z ledna 2020 nadále neoprávněně zdržuje v ČR, a byla zajištěna za účelem realizace dříve pravomocně uloženého vyhoštění. Soud souhlasí s žalovaným, že takové jednání žalobkyně zakládá existenci oprávněných důvodů se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu podala pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění či jej pozdržet. Žádné jiné přesvědčivé vysvětlení pro toto její jednání v situaci, kdy žalobkyně pobývala v ČR již od 28. 9. 2019, tedy téměř tři čtvrtě roku, soud neshledal.
26. Tím se soud dostává ke splnění třetí podmínky, tedy možnosti podat žádost o udělení mezinárodní ochrany dříve. V tomto ohledu žalobkyně ani netvrdí, že jí cokoliv bránilo podat žádost o mezinárodní ochranu dříve, například bezprostředně po jejím příletu do ČR 28. 9. 2019. Žalobkyně při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedla, že o mezinárodní ochranu požádala ze zdravotních důvodů, vyřízení víza a zajištění legální práce v ČR, tedy nejedná se o důvody, které vyvstaly až nyní (respektive v červnu 2020). V reakci na poukaz žalobkyně na rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 9. 4. 2020, č. j. 60 Az 62/2019 - 44, soud zdůrazňuje, že tímto výkladem nijak nezpochybňuje samo právo žalobkyně podat žádost o mezinárodní ochranu (ostatně o ní žalovaný vede správní řízení), ale hodnotí okolnosti jejího podání, jak si žádá § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.
27. Vedle toho se soud k námitce žalobkyně zabýval též splněním dalšího předpokladu pro její zajištění, a to otázkou, zda nebylo možné účinně uplatnit zvláštní opatření jakožto mírnější alternativu vůči zajištění. I zde se soud ztotožnil s posouzením věci žalovaným.

28. Volba zvláštních opatření je totiž „vázána na předpoklad, že žadatel bude se státními orgány spolupracovat. Uložení zvláštního opatření musí být dostatečné k zabezpečení jeho účasti nejen v řízení ve věci mezinárodní ochrany, nýbrž rovněž pro případ výkonu rozhodnutí o vyhoštění, pokud by se rozhodnutí o správním vyhoštění stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 – 48). Existují-li skutečnosti nasvědčující tomu, že by žadatel správní řízení či výkon případného rozhodnutí o správním vyhoštění mařil, nelze přistoupit ke zvláštnímu opatření“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2019, č. j. 10 Azs 244/2019 - 34).
29. Skutečnosti nasvědčující tomu, že by žalobkyně řízení či výkon rozhodnutí o správním řízení mařila, napadené rozhodnutí uvádí. Žalovaný výslovně odkazuje na dosavadní porušování předpisů ze strany žalobkyně, které bylo již uloženo správní vyhoštění v lednu 2020, přesto nadále na území ČR pobývala i přes vědomí o protiprávnosti svého počínání. Soud souhlasí s tím, že pokud již žalobkyně pobývala na území ČR bez platného cestovního dokladu a bez platného oprávnění k pobytu [čemuž odpovídá § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 a 4 zákona o pobytu cizinců, pro který jí bylo uloženo vyhoštění] a následně i přes uložené (pravomocné a vykonatelné) vyhoštění nadále v ČR setrvává (aniž by kupříkladu svůj pobytový status relevantně řešila či nahlásila místo svého pobytu), jedná se o skutečnost, které ve smyslu výše citované judikatury nasvědčuje tomu, že by opět mařila případný výkon správního vyhoštění, a tudíž není na místě použití zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu. Napadené rozhodnutí je tak nejen přezkoumatelné, neboť je v něm zdůvodněno, proč žalovaný nepřistoupil k aplikaci zvláštních opatření (viz zejména str. 3 napadeného rozhodnutí), ale toto zdůvodnění současně odpovídá právní úpravě, jak byla opakovaně vyložena Nejvyšším správním soudem.
30. Pokud jde o tvrzení žalobkyně, že žalovaný nezohlednil, že žalobkyně vlastně zůstala v ČR nelegálně kvůli vyhlášení nouzového stavu, který jí neumožnil vycestovat, soud konstatuje, že žalobkyně již před vydáním rozhodnutí o vyhoštění pobývala v ČR bez platného oprávnění k pobytu. Rozhodnutí o vyhoštění bylo vydáno 30. 1. 2020, nabylo právní moci 11. 2. 2020 a dne 3. 3. 2020 se stalo vykonatelné. Opatření žalovaného ze dne 12. 3. 2020, č. j. MV- 48168-1/OAM-2020, zavedlo dočasnou ochranu vnitřních hranic od 14. 3. 2020, žalobkyně tak měla dostatečný prostor k tomu dobrovolně se rozhodnutí o vyhoštění podrobit. Nejedná se o osobu, jejíž pobyt se stal neoprávněným až po vyhlášení nouzového stavu a zavedení ochrany vnitřních hranic. Nadto žalobkyně v žalobě tvrdí, že nouzový stav byl důvodem, pro který neopustila území ČR, ale předtím uváděla důvod zcela jiný (nedostatek peněz), tudíž její žalobní tvrzení je i nevěrohodné.
31. K námitce, že žalovaný žalobkyni ani nevyslechl a omezil se na zjištění Policie ČR v řízení o správním vyhoštění a zajištění, soud konstatuje, že skutečnost, že žalovaný vycházel z podkladů vyplývajících z předchozího řízení o zajištění vedeného Policií ČR, nijak neodporuje právním předpisům (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2017 č. j. 1 Azs 328/2016 - 28, odst. 22). Žalobkyně se k okolnostem svého pobytu a uloženému vyhoštění vyjádřila dne 6. 6. 2020 (viz str. 2–3 rozhodnutí Policie ČR o zajištění). Tyto podklady přitom byly dostatečné pro posouzení splnění podmínek k zajištění žalobkyně podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.

32. K námitce žalobkyně, že pokud by byla žádost podána pouze za účelem vyhnutí se správnímu vyhoštění, byla by vyhodnocena jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu, soud uvádí, že je třeba rozlišovat mezi účelově podanou žádostí a žádostí zjevně nedůvodnou. Na vysvětlenou postačí odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2020, č. j. 7 Azs 426/2019 - 38, s nímž se zdejší soud ztotožňuje, který se vypořádal s obsahově totožnou námitkou takto:

[15] Stěžovatelka dále shledává vnitřní rozpor odůvodnění rozhodnutí žalovaného, který neshledal naplnění podmínek pro postup dle § 16 zákona o azylu (zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné), ale zároveň stěžovatelku zajistil dle § 46a odst. 1 písm. e) téhož zákona, tj. pro účelové podání žádosti. Má za to, že neexistence důvodů pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné, popírá současně, že by tato žádost byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, nebo je pozdržet, ačkoliv cizinec mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.

[16] Vztahem § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu k § 46a odst. 1 písm. e) téhož zákona se již Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 284/2016 - 35, v němž potvrdil správnost závěru Krajského soudu v Ústí nad Labem ve věci sp. zn. 75 Az 42/2016, že „je nutno rozlišovat mezi pojmy ‘zjevně nedůvodná’ žádost o mezinárodní ochranu a ‘účelová’ žádost‘ coby důvod pro zajištění cizince. Pro naplnění důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu totiž postačí pouze zjištění, že existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu je účelová. Na rozdíl od toho musí být pro naplnění podmínek § 16 odst. 1 písm. h) téhož zákona navíc prokázáno, že žadatel neuvedl žádné azylově relevantní důvody; žádost totiž může být účelová, přesto nemusí být zjevně nedůvodná. K tomu Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 2. 2017, č. j. 4 Azs 9/2017 - 31, doplnil, že: „Skutečnost, že žadatel v žádosti o mezinárodní ochranu podané v zařízení pro zajištění cizinců uvádí skutečnosti, které mohou být při meritorním posouzení shledány azylově relevantními, tak nevylučuje postup podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Zajištění postupem podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu závisí na objektivních okolnostech případu, které zakládají oprávněné důvody se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu je účelová (např. dosavadní jednání cizince, délka pobytu na území, osobní poměry apod.). To odpovídá účelu tohoto institutu, kterým je zajištění efektivní kontroly nad průběhem správního řízení o vyhoštění v situaci, kdy cizinec během řízení uplatní své právo požádat o mezinárodní ochranu.“ Z uvedeného tedy zřetelně vyplývá, že na samotné zajištění cizince nemá vliv to, zda se žalovaný bude meritorně zabývat důvodností žádosti o mezinárodní ochranu. Žádost o mezinárodní ochranu podaná s cílem vyhnout se správnímu vyhoštění, kterou žadatel mohl podat dříve, zůstává pouze účelovou, i když je žadatelem vážně míněna, jelikož za těchto okolností je motivací žadatele snaha vyhnout se správnímu vyhoštění (srov. dále rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 4. 2017, č. j. 7 Azs 47/2017 - 26, či ze dne 21. 6. 2017, č. j. 3 Azs 287/2016 - 27). Nejvyšší správní soud nemá důvod se od tohoto právního názoru v nyní posuzované věci odchýlit a v podrobnostech odkazuje na citovanou judikaturu. Z uvedených důvodů rozhodnutí žalovaného netrpí tvrzenou vnitřní rozporností.“

33. Stejně rozhodnutí lze použít pro vypořádání námítky paušálního odůvodnění délky zajištění, neboť se v něm Nejvyšší správní soud zabýval obdobným odůvodněním délky zajištění, k čemuž uvedl: „Cílem zajištění dle zákona o azylu je zamezit zneužívání řízení o

mezinárodní ochraně pro nelegální migraci či jiné nelegální aktivity (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2017, č. j. 3 Azs 287/2016 - 27, a ze dne 5. 3. 2013, č. j. 3 Azs 24/2013 - 42). Účel zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je tak z povahy věci provázán s délkou řízení o mezinárodní ochraně.“ Zajištění o délce 109 dní se zdůvodněním předpokládané délky řízení o mezinárodní ochraně a s ohledem na zdroje dostupné žalovanému považoval Nejvyšší správní soud za dostatečné (viz odst. 17–20; dále viz též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 2. 2019, č. j. 1 Azs 316/2017 - 43). V nyní posuzované věci žalovaný zdůvodnil délku zajištění obdobně, tedy výčtem okolností, z nichž dovedl předpokládanou délku řízení o mezinárodní ochraně (viz str. 4 napadeného rozhodnutí). Žalobkyně v žalobě pouze obecně namítá, že žalovaný postupoval paušálně, aniž by uvedla, které konkrétní okolnosti posuzované věci žalovaný přehlédl a měl vzít v potaz při určení doby zajištění. Soud tak má za to, že odůvodnění doby zajištění v napadeném rozhodnutí bylo dostatečné.

34. Konečně žalobkyně namítá, že se žalovaný nezabýval tím, že žalobkyně mívá epileptické záchvaty, a patří tedy mezi zranitelné osoby ve smyslu § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu, mezi něž citované ustanovení řadí mj. osoby s vážným onemocněním.
35. Žalovaný k tomu v rozhodnutí nejprve uvedl, že žalobkyně sdělila, že je zdravá a s ničím se neléčí, pouze mívá epileptický záchvat, údajně jako při kontrole Policií ČR 5. 6. 2020, k čemuž žalovaný dodal, že ten byl neurologickým vyšetřením vyloučen. Dále pak v rozhodnutí žalovaný uvádí, že nelze konstatovat, že by žalobkyně byla zranitelnou osobou ve smyslu § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu. Žalobkyně dle žalovaného v průběhu provedených řízení neuvedla nic, z čeho by bylo možné usuzovat, že je zranitelnou osobou, když uvedla, že je zcela zdravá.
36. Žalovanému lze oprávněně vytknout, že na jednu stranu zmiňuje tvrzení žalobkyně o epilepsii, na druhé uvádí, že žalobkyně uvedla, že je zcela zdravá, aniž by reflektoval tvrzenou epilepsii. Nicméně nutno poznamenat, že obdobně se původně vyjadřovala sama žalobkyně, která ke svému zdravotnímu stavu uváděla, že se cítí zdravá, neužívá léky a s ničím se neléčí, pouze mívá občas epileptický záchvat.
37. Pro toto řízení bylo posouzení zranitelnosti podstatné z hlediska aplikovatelnosti § 46a odst. 3 zákona o azylu, jehož účelem je „*typové vymezení kategorií osob, u nichž lze mít za to, že na ně bude mít zajištění nežádoucí následky*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 2. 2020, č. j. 7 Azs 406/2019 - 36, odst. 21). Výše citované vyjádření žalobkyně pak sice obsahuje tvrzení o epilepsii, současně však uváděla, že se cítí zdravá, neužívá léky a s ničím se neléčí. Dále uváděla, že v listopadu 2019 pracovala v pizzerii, chtěla si zařídit pracovní vízum. Z tohoto jejího vyjádření tak žalovaný sotva mohl nabýt dojmu, že se jedná o osobu s vážným onemocněním ve smyslu § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu, jak je mu vytýkáno v žalobě. Žalobkyně však ani v žalobě netvrdí, že by zajištění mělo negativní následky pro její zdravotní stav, a tedy že by šlo o zajištění jdoucí proti výše citovanému účelu § 46a odst. 3 zákona o azylu. Ostatně soud považuje za podstatné poukázat na to, že údajný epileptický záchvat, který měla žalobkyně prodělat 5. 6. 2020 během kontroly Policií ČR, vyústil v propuštění žalobkyně z nemocnice po přibližně dvou hodinách se závěrem lékaře, že žalobkyně je schopna všech služebních úkonů Policie ČR (načež tedy byla zajištěna). Nelze vyloučit, že by epilepsie ve své pestrosti mohla za určitých okolností

představovat vážné onemocnění, (pro které by bylo možné zajištění pouze za přísnějších podmínek podle § 46a odst. 3 zákona o azylu), takové okolnosti svědčící o vážném onemocnění žalobkyně však zjištěny nebyly. Na tomto závěru by nic nezměnila ani propouštěcí zpráva z roku 2018 připojená k žalobě. Žalobkyně sama uvedla, že se cítí zdráva, neužívá léky a s epilepsií ani s ničím jiným se neléčí, neuvedla a neuvádí žádná omezení spojená s jejím zdravotním stavem. Věc je tak srovnatelná s případem řešeným rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2020, č. j. 2 Azs 47/2020 - 48, v němž se též jednalo o to, zda žalobce epileptik byl zranitelnou osobou ve smyslu § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu (viz zejm. odst. 26–27). Žalovanému tak lze vytknout, že se lépe nevypořádal s možnou zranitelností žalobkyně, jeho závěr však v tomto ohledu není chybný (srov. výše citovaný rozsudek č. j. 7 Azs 406/2019 - 36, kde žalovaný obdobně nedostatečně reagoval na tvrzenou hepatitidu typu C osoby zajišťované podle § 46a zákona o azylu). Z výše uvedených důvodů není ani tato námitka důvodná.

V. Závěr a náklady řízení

38. S ohledem na závěry shora uvedené shledal soud žalobkyní uplatněné žalobní body jako nedůvodné, a proto podanou žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
39. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud na základě § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobkyně nebyla s podanou žalobou úspěšná. Úspěšnému žalovanému nevznikly v souvislosti s tímto řízením žádné náklady, jež by svým rozsahem přesahovaly náklady běžné úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 29. července 2020

Karel Ulík, v. r.
samosoudce